

ALIŞKANLIK BOZUKLUKLARI

Parmak emme, Tırnak yeme, Alt ıslatma, Yalan söyleme

Parmak emme

- ▶ Anne sütü ile beslenememiř olma,
- ▶ Huzursuz bir aile ortamında büyümüř olma,
- ▶ Temel güven duygusunun geliřmemiř olması.
- Bazı ocuklar yalnızca uykuya dalarken, bazıları da gün boyu parmaklarını emerler.
- Özellikle gergin olduklarında, korku duyduklarında bu davranışa sığınırlar.
- Başlangıçta tesadüfen keşfedilen ve çocuğun rahatlamasını sağlayan parmak emme, zamanla alışkanlık halini alır.

Öneriler

- ❖ Sabırlı ve anlayışlı davranmak, sürekli uyarıdan kaçınmak,
- ❖ Dikkatini başka yöne çekmek, elini meşgul edecek aktivitelere yönlendirmek,
- ❖ Problemin kaynağını araştırarak, çözüm yoluna gitmek,

Tırnak yeme

Çocuklarda ve ergenlerde sıklıkla görülür (4-5 yaş ve sonrası)

- ❖ Çocuk için korku yaratabilecek durumlar, şiddet ve aşırı baskı,
- ❖ Eşler arasındaki kavgalar,
- ❖ Ailede tırnak yiyen birinin olması,
- ❖ Çocukta oluşabilecek gerilim ve endişeler,
- ❖ Okul uyumsuzlukları,

Daha çok içe dönük, güvensiz ve ruhsal gerginlik içinde bulunan çocuklarda görülür.

Öneriler

- ❖ Çocukları korku, kaygı yaratacak durumlardan uzak tutmak,
- ❖ Aile ve okul çevresindeki baskıyı yumuşatmak,
- ❖ Aile içindeki çatışmaları çözmek ve çocuğa yansıtılmamak,
- ❖ Ailedeki diğer bireylerin tırnak yeme konusunda olumlu model olması,
- ❖ Tırnakların uygun aralıklarla kesilmesi,
- ❖ Özellikle kız çocuklar için tırnak bakımı ve güzel tırnaklara vurgu yapılması.

Yalan söyleme

- «Gerçeğe uygun olmayan şeylerin söylenmesi»
- Erken yaşlardan itibaren çocuklar dürüst olmaları gerektiği öğretisiyle sosyalleşirler. Bununla birlikte, alıcı için önemsiz veya zarar verici olabilecek bazı sosyal durumlarda salt gerçeği bildirmemeleri gerektiği de açıkça veya dolaylı olarak öğretilmektedir. Bu durum, çocukta ahlaki öğretilerle sosyal etkileşimlerin gereklilikleri arasında bir karmaşaya sebep olmaktadır. Kişiler bir yandan yalan söylememeleri gerektiği fikrine sahip olup bunu diğerinden de beklerken, bu fikri her zaman davranışlarına yansıtmazlar. Böylece yalan, günlük hayatta sıradan bir olgu haline gelmiş olur.
- Çocukluk döneminde;
 - başkası yararına söylenen yalanlar → prososyal-beyaz yalan,
 - kendi menfaatini korumak için söylenen yalanlar →antisosyal yalan

-
-
- ✓ Aşırı baskı ve korku
 - ✓ İsteklerini, dileklerini açığa vurma arzusu,
 - ✓ Başkaları tarafından beğenilme isteği,
 - ✓ Dikkat çekme arzusu,
 - ✓ Cezadan kurtulabilme isteği.
-
- ❖ *Suçlamak ve cezalandırmak yerine, yardım edilmeli ve nedenleri araştırılmalı,*
 - ❖ *Bu konuda iyi model olmalı,*
 - ❖ *Çocuk haklı olduğu ve doğru söylediği zamanlar ödüllendirilmelidir.*

Alt ıslatma

- ▶ Tuvalet kontrolünün kazanılması (2-3 yaş)
tuvalet eğitimi
gerekli fizyolojik olgunluğa erişme → kuru kalkma
sözel olarak ifade etme
rahatsızlık duyma
ebeveyn yaklaşımı → tuvalet eğitimini erteleme,
katı disiplin, ceza, utandırma
hazır olmadığı halde ısrarcı olma
- ▶ 4-5 yaşa kadar ara sıra gerçekleşen alt ıslatma normal olarak kabul edilebilir.
- ▶ Enuresis (alt ıslatma) → 5 yaşından sonra en az 3 ay boyunca ve en az haftada 2 kez ortaya çıkması “
Enkoprezis (gayta kaçıırma)

-
- Primer (birincil) → doğumdan itibaren idrar kontrolünün hiç sağlanmamış olması,
Sekonder (ikincil) → kazanılan idrar kontrolünün fizyolojik veya psiko-sosyal nedenlerle yeniden kaybolması.

Fiziksel nedenler

kalıtım
üriner sistem enfeksiyonları
yapısal anomaliler
mesane küçüklüğü
gelişim geriliği vb

Psikososyal nedenler

yeni bir kardeşin doğumu
okula başlama
boşanma/ ölüm

Etkileri

- Bakım verenin tuvalet eğitimi sırasındaki öfke, ceza uygulaması → özgüven kaybı, değersizlik hissi
- Alt ıslatma/dışkı kaçıırma problemleri yüzünden akranlar tarafından dışlanma, alay konusu olma
- Daha fazla utanç verecek olaylar yaşamamak için sosyal ortamlardan uzak durma

Öneriler

- Sorunun bedensel kaynaklı olup olmadığından emin olmalı,
- Konuya aşırı ilgi gösterilmeden çocuk düzenli olarak tuvalete götürülmeli,
- Özellikle uyku saatinden hemen önce ve sonrasında tuvalete gitmesi sağlanmalı,
- Yatmadan önce sıvı alımı sınırlandırılmalı,
- Altını ıslattığı zaman olayı büyütmemeli, temiz ve kuru kaldığı zaman ödüllendirilmeli,
- Gerçek sorununu keşfetmek için aile ile işbirliği içinde olmalı,
- Çocuk dramatik oyunlara yöneltilmeli,

Masturbasyon

- Çocukluk çağı mastürbasyonu; prepubertal çağıdaki bir çocuğun genital bölgelerini haz amaçlı ritmik şekilde uyarması ve buna eşlik eden postür ve hareketler, terleme, yüzde kızarma vb ile karakterize bir tablodur.
- DSM-V'te (Mental Hastalıkların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı) ayrı bir başlık altında tanımlanmamıştır ve tanı kriterleri yer almamaktadır.
- ICD-10'da (Hastalıklar ve İlgili Sorunların Uluslararası Sınıflandırması) detaylı bir şekilde tanımlanmamakla birlikte "Başlangıcı genellikle çocukluk ve ergenlik döneminde olan diğer özgül davranışsal ve duygusal bozukluklar" başlığı altında yer almaktadır .
- Mastürbasyon, çocuklarda normal seksüel davranış yelpazesinin bir parçası olarak kabul edilir ve çocukluk çağının herhangi bir döneminde gözlenebilir.
- Çocuklarda görülen mastürbasyon davranışını erişkin cinselliğinden ayırmak gerekir. Çocuklarda mastürbasyona genellikle erotik düşlemler eşlik etmez.
- Yaşamın ilk 2 ayından itibaren görülmeye başladığı, okul öncesi çocuklarda görülme sıklığının 4 yaş civarında arttığı ve kız çocuklarında erkek çocuklara oranla daha fazla görüldüğü bildirilmiştir

Masturbasyon, hiçbir sıkıntısı olmayan çocuklarda görülebildiği gibi,

- Sıkıntılı, güvensiz ve ürkek çocuklarda,
- Sürekli çatışmanın olduğu ailelerde yaşayan, içine kapanık, arkadaş edinemeyen çocuklarda daha sıklıkla görülür.

Cinsel bölgedeki bir enfeksiyon ya da bağırsaklarda bulunan parazitlerin yarattığı kaşıntı hissi masturbasyon davranışının keşfedilmesine neden olabilir.

Öğrenme

- Gerçek sorunu keşfedilerek, çözüm yoluna gidilmeli,
- Fazla enerjisini boşaltması sağlanarak, yatağa girdiğinde hemen uykuya dalması kolaylaştırılmalı,
- Yatarken kitap okunmalı,
- Dikkati farklı faaliyetlere çekilmeli,
- Zaman zaman görmezlikten gelinmeli

Kaynakça

- Aydın, M.Ş.&Eskiciođlu, G. 2020. 3-5 yaş çocuklarında zihin kuramı ve yönetici işlev becerilerinin olumsuz ve prososyal yalan söyleme davranışları üzerindeki etkisi. *Çocuk ve Gelişim Dergisi*, 3(5):47-60.
- Sarı, S.A.&Uzun Çiçek, A. Çocukluk çağı mastürbasyonu tanılı olguların sosyodemografik ve klinik özellikleri. *Türkiye Çocuk Hastalıkları Dergisi*. 14 (6): 500-506.